

Část 1

1) Uvedte, kde jsou v našem právním řádu uvedena následující pravidla (uvedte článek, paragraf, případně odstavec a specifikujte právní předpis):

- a) Zahájení řízení, v němž zvláštní senát rozhodne kompetenční spor, může iniciovat některá ze stran takového sporu nebo účastník řízení ve věci, v níž kompetenční spor vyvstal.

.....

(správná odpověď hodnocena 0,5 b.)

- b) Pokud je napadené rozhodnutí správního orgánu nepřezkoumatelné pro nesrozumitelnost nebo pro nedostatek důvodů, soud jej zruší rozsudkem bez jednání.

.....

(správná odpověď hodnocena 0,5 b.)

- c) Nadřízený správní orgán učiní opatření proti nečinnosti v situaci, kdy příslušný správní orgán nezahájí řízení z moci úřední v zákonné lhůtě, ačkoli jej zahájit měl.

.....

(správná odpověď hodnocena 0,5 b.)

2) Stručně charakterizujte smysl a účel obligatorního zastoupení advokátem v řízení o kasační stížnosti a uvedte situace, ve kterých není toto zastoupení nutné.

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

(správná odpověď hodnocena 1,5 b.)

3) Vysvětlete následující pojmy:

- a) moderační právo soudu

.....
.....
.....
.....

(správná odpověď hodnocena 1 b.)

b) podmínky řízení (před soudem)

.....

.....

.....

.....

(správná odpověď hodnocena 1 b.)

4) Stručně charakterizujte řízení o ochraně před nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením správního orgánu. K jakým účelům slouží a jak může správní soud v tomto řízení rozhodnout?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

(správná odpověď hodnocena 2 b.)

5) Vyberte správnou odpověď:

a) Česká inspekce životního prostředí vydala rozhodnutí, v němž uznala Františka Vomáčku vinným ze spáchání přestupku na úseku ochrany lesa a uložila mu pokutu ve výši 10 000 Kč. Ministerstvo životního prostředí jako odvolací správní orgán pak k odvolání pana Vomáčky rozhodnutí potvrdilo. Pan Vomáčka podal proti rozhodnutí ministerstva včasnou žalobu, v níž se domáhal jeho zrušení jen s námitkou, že mu nebyla v předešlém řízení prokázána vina. Městský soud v Praze může:

- a. Žalobu usnesením odmítnout pro nepřípustnost podle ustanovení § 68 písm. b) s. ř. s.
- b. Rozsudkem žalobu zamítnout.
- c. Rozsudkem napadené rozhodnutí změnit tak, že se upouští od uložení pokuty.

(správná odpověď hodnocena 1 b.)

b) Městskému soudu v Praze byla dne 10. 6. 2025 doručena žaloba proti rozhodnutí správního orgánu, konkrétně proti rozhodnutí Krajského úřadu Středočeského kraje, kterým bylo zamítnuto

odvolání žalobce a potvrzeno rozhodnutí Městského úřadu Dobříš. Žalobou napadené rozhodnutí Krajského úřadu Středočeského kraje bylo žalobci doručeno dne 10. 3. 2025. Městský soud v Praze správně:

- a. Vyzve žalobce k zaplacení soudního poplatku ve výši 3 000 Kč podle položky 18 Sazebníku soudních poplatků (příloha k zákonu č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích)
- b. Žalobu odmítne podle § 46 odst. 1 písm. b) s. ř. s., neboť byla podána opožděně.
- c. Žalobu podle § 7 odst. 6 s. ř. s. postoupí k vyřízení Krajskému soudu v Praze jako soudu místně příslušnému.

(správná odpověď hodnocena 1 b.)

- c) Návrh na obnovu řízení ve správním soudnictví je přípustný proti rozsudku vydanému v řízení:
 - a. o ochraně proti nečinnosti správního orgánu
 - b. o ochraně před nezákonným zásahem správního orgánu
 - c. o kompetenčních žalobách

(správná odpověď hodnocena 1 b.)

Část 2

Přečtěte si výňatek z nálezů Ústavního soudu ze dne 27. 6. 2001, sp. zn. Pl. ÚS 16/99 (276/2001 Sb.), a odpovězte na níže položené otázky.

Věc: Spojené návrhy M. C., R. P. a IV. senátu Ústavního soudu, na zrušení některých ustanovení části páté „Správní soudnictví“ zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, resp. na zrušení celé této části zákona, za účasti Parlamentu České republiky a za vedlejší účasti Ing. D. S. a Soukromé základní školy A., s. r. o.

Není sporu o tom, že způsob obnovení správního soudnictví novelou o. s. ř. v roce 1991 byl chápán v době svého vzniku jako dočasné řešení, s vědomím nezbytnosti provedení celkové rekodifikace řízení a vytvoření smysluplné soustavy správních soudů. Vzhledem k tomu, že v krátké době byly bez výhrad přijaty závazky vyplývající z Úmluvy (č. 209/1992 Sb.), která na oblast soudní kontroly činnosti veřejné správy klade požadavky podstatně širší, stalo se zmíněné provizorium v mnoha bodech ještě problematičtější.

K tomuto stavu přistoupila skutečnost, že Ústava do soustavy soudů výslovně začlenila Nejvyšší správní soud, aniž by v přechodných a závěrečných ustanoveních zřízení tohoto soudu odložila, resp. uložila konkrétní úkoly konkrétním orgánům, jakož i lhůty k nastolení ústavního stavu. Ústavní pořádek tedy počítá s vrcholem soustavy správních soudů, zatímco zákon upravující toto odvětví soudnictví (část pátá o. s. ř.) je vybudován zcela odlišně, když vytváří tři na sobě nezávislé roviny rozhodování, přičemž toto rozhodování je, s výjimkou věcí důchodových, konečné. Současný systém dále neposkytuje soudní ochranu před nezákonnými postupy či zásahy veřejné správy, které nemají charakter a formu správního rozhodnutí (zejména bezprostřední zásahy či zákroky, vydávání osvědčení s mnohdy významnými právními důsledky apod.), není prostředkem k soudní ochraně před nečinností právního úřadu, správní soudy nemohou přímo rozhodnout o platnosti aktů veřejné správy (např. o tom, zda jde o nicotný akt nebo zda platnost rozhodnutí, které přiznává oprávnění či ukládá povinnost, zanikla – např. uplynutím času atd.). Také v těchto případech často suplují Ústavní soud.

Z uvedeného rozboru současného stavu vyplývá, že lze přisvědčit těm navrhovatelům, kteří uvádějí, že o. s. ř. již tím, že ve své části páté upravující správní soudnictví se bez ohledu na konkrétní povahu věci spokojuje s pouhou kontrolou zákonnosti a ve svých ustanoveních blíže upravuje pouze tuto kontrolu, je v rozporu s čl. 6 odst. 1 Úmluvy a obecně tedy i s ústavním pořádkem České republiky. Tento deficit nelze podle názoru Ústavního soudu řešit jinak nežli zásadní změnou koncepce správního soudnictví, přičemž bude věcí zákonodárce, aby zejména s přihlédnutím k bohaté judikatuře ESLP zajistil plnou soudní kontrolu ve všech oblastech, které jsou touto judikaturou považovány ve smyslu čl. 6 odst. 1 Úmluvy za „občanská práva či závazky“, resp. jsou řazeny pod pojem „jakékoli trestní obvinění“.

Pokud jde o problém ústavnosti procesní úpravy, již správní soudnictví omezuje ve většině případů na jeden stupeň, je třeba uvést, že Ústava ani Listina víceúrovňového soudnictví jako základní právo negarantuje. Takové právo nelze odvodit ani z mezinárodních smluv. Čl. 2 Protokolu č. 7 k Úmluvě zajišťuje právo na minimálně jedno opravné řízení před soudem vyššího stupně pouze v závažnějších trestních věcech. Totéž právo v trestním řízení poskytuje odsouzenému čl. 14 Mezinárodního paktu o občanských a politických právech (č. 120/1976 Sb.). Na druhé straně však nemůže být sporu o tom, že požadavek na vytvoření mechanismu sjednocení judikatury (byť třeba jen formou kasační stížnosti či jiného mimořádného opravného prostředku) vyplývá z požadavků kladených na stát, který sám sebe definuje jako stát právní. Neexistence takového mechanismu ve svých důsledcích pak vede též k nedostatečnému tlaku na kultivaci veřejné správy jako celku a k pocitům orgánů této správy, mnohdy

oprávněným, že jsou vystaveny soudní kontrole, která postrádá sjednocující funkci. Kromě toho absence jakéhokoliv prostředku sjednocování judikatury správních soudů vede k tomu, že do role „sjednocovatele“ se, v rozporu se svým postavením, dostává Ústavní soud. Tento stav vytváří zásadní nerovnost mezi právníky a fyzickými osobami na straně jedné a správními úřady, neboť stát nemá žádný prostředek, aby se bránil proti někdy diametrálně odlišnému rozhodování správních soudů. Jinak řečeno, exekutiva nemá možnost vyvolat posouzení správní judikatury vrcholným orgánem moci soudní, má-li za to, že odporuje zákonu.

- 1)** Uvedte čtyři hlavní důvody, pro které Ústavní soud zrušil některá ustanovení dřívější části páte „Správní soudnictví“ zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád (o. s. ř.).

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

(správná odpověď hodnocena 2 b.)

- 2)** Vysvětlete tvrzení Ústavního soudu, že byl nucen svou činností „suplovat“ správní soudnictví.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

(správná odpověď hodnocena 2 b.)

- 3) Ústavní soud ve svém nálezu opakovaně zdůrazňoval, že role sjednocovatele judikatury náleží Nejvyššímu správnímu soudu, nikoli Ústavnímu soudu. Vyjmenujte všechny způsoby, jakými Nejvyšší správní soud sjednocuje judikaturu, resp. rozhodovací činnost orgánů veřejné moci. Odkážte na příslušná zákonná ustanovení.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

(správná odpověď hodnocena 2 b.)

- 4) Jakým způsobem se současná právní úprava správního soudnictví snaží vyrovnat faktickou nerovnost mezi jednotlivci (fyzickými a právnickými osobami) a správními orgány? Vysvětlete alespoň na dvou konkrétních ustanoveních.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

(správná odpověď hodnocena 2 b.)

- 5)** Co je upraveno v části páté o. s. ř. nyní? Uveďte alespoň jeden příklad agendy ze zvláštní části správního práva, pro niž jsou typická rozhodnutí, která lze podle části páté o. s. ř. napadnout žalobou.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

(správná odpověď hodnocena 2 b.)

Klíč (včetně navrženého bodového hodnocení)

Část 1

- 1) a) § 3 odst. 2 zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů (0,5 b.)
b) § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s. (0,5 b.)
c) § 80 odst. 2 spr. ř. (0,5 b.)
- 2) Smyslem obligatorního zastoupení je zajištění dostatečné ochrany zájmů stěžovatele v řízení o komplikovaných právních problémech, kterými se NSS zabývá. Kromě toho má být kvalifikovaný profesionál na straně stěžovatele zárukou náležité úrovně podání a právní argumentace v řízení o kasační stížnosti. Podle § 105 odst. 2 s. ř. s. nemusí být stěžovatel zastoupen advokátem, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie. (1 b. vysvětlení smyslu a účelu advokátního přímusu; 0,5 b. uvedení § 105/2 s.ř.s.)
- 3) a) Právo správního soudu upustit od uloženého trestu nebo jej snížit. Soud může na návrh žalobce upustit od trestu uloženého správním orgánem za správní delikt nebo jej snížit za podmínek stanovených v § 78 odst. 2 s. ř. s. ve spojení s § 65 odst. 3 téhož zákona. (1 b. – 0,5 b. vysvětlení postupu soudu + § 78/2; 0,5 b. návrh žalobce + § 65/3)
b) Procesní okolnosti/náležitosti řízení, které jsou nezbytným předpokladem pro projednání věci a vydání rozhodnutí ve věci samé. Řadíme mezi ně splnění podmínek pravomoci a příslušnosti, existenci a náležitosti návrhu na zahájení řízení, uhrazení soudního poplatku a sběrnou kategorii jiných procesních podmínek. (1 b. – za vysvětlení podstaty)
- 4) Řízení o ochraně před nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením správního orgánu (řízení o zásahové žalobě) řadíme do základní triády správních žalob. Je upraveno v § 82 a násl. s.ř.s. Jedná se o podpůrný prostředek ochrany subjektivních veřejných práv pro případy, v nichž se nelze ochrany nebo nápravy domáhat jinými právními prostředky (§ 85 s. ř. s.). Z toho důvodu se zásahová žaloba označuje jako subsidiární žalobní typ. Chrání proti aktům či úkonům veřejné správy směřujícím proti jednotlivci, které jsou způsobilé zasáhnout sféru jeho práv a povinností, avšak nejsou rozhodnutími správních orgánů. Soud rozsudkem určí, že provedený zásah byl nezákonný, a trvá-li takový zásah nebo jeho důsledky anebo hrozí-li jeho opakování, zakáže správnímu orgánu, aby v porušování žalobcova práva pokračoval, a přikáže, aby, je-li to možné, obnovil stav před zásahem. (2 b. – 1 b. vysvětlení + § 82; 1 b. výrokový potenciál + § 87/2)
- 5) a) b. (1 b.)
b) c. (1 b.)
c) b. (1 b.)

Část 2

- 1) Ústavní soud zrušil dřívější právní úpravu pro: 1) její konflikt s čl. 6 odst. 1 Úmluvy (právo na přístup k soudu - záruky spravedlivého procesu), 2) nemožnost soudní obrany proti některým formám činnosti veřejné správy, 3) její konflikt s čl. 91 Ústavy - nezřízení NSS a 4) nerovnost mezi osobami a SO. (2 b. – vždy 0,5 b. za každý důvod)
- 2) Právní úprava přezkumu aktů veřejné správy, která byla předmětem řízení před Ústavním soudem, nepředpokládala možnost obrany jednotlivce vůči nezákonné nečinnosti veřejné správy, nezákonným

zásahům, resp. nicotným aktům. Chtěl-li se jednotlivec vůči těmto nezákonným jednáním veřejné správy bránit, měl k dispozici jenom prostředky ochrany v řízení před Ústavním soudem. (2 b. – vysvětlení podstaty; lze ubírat po 0,5 b. za dílčí chyby v odpovědi)

3) Nejvyšší správní soud sjednocuje judikatury čtyřmi způsoby: 1) rozhodováním o kasačních stížnostech sjednocuje nejednotnou judikaturu krajských soudů (§ 12 odst. 1 s. ř. s.); 2) prostřednictvím rozšířeného senátu sjednocuje vlastní judikaturu (§ 17 odst. 1 s. ř. s.); 3) vydáním tzv. zásadního usnesení sjednocuje nejen rozhodovací činnost soudů, ale také správních orgánů (§ 18 s. ř. s.); a 4) přijímáním stanovisek (§ 19 s. ř. s.) (2 b. – vždy 0,5 b. za každý zmíněný způsob)

4) Účinky principu rovnosti zbraní lze najít v mnoha ustanoveních s. ř. s. Nejjasněji je vyjádřen v § 36 s. ř. s. odst. 1, kde je uvedeno, že účastníci mají rovné postavení, k čemuž jim soud poskytuje potřebný prostor a „součinnost“. K vyrovnání faktické nerovnosti slouží rovněž instituty jako možnost zastoupení (§ 35), posuzování podání materiálně a absence předepsané formy (§ 37), nahlížení do soudního spisu (§ 45) nebo účastenství všech účastníků soudního řízení v řízení o mimořádném opravném prostředku (§ 105) (2 b. – 1 b. odkaz na § 36 s. ř. s., 1 b. za správné uvedení a vysvětlení dalšího projevu zásady rovnosti v s. ř. s.)

5) Přezkum těch rozhodnutí orgánu moci výkonné, orgánu územního samosprávného celku, orgánu zájmové nebo profesní samosprávy, popřípadě smírčího orgánu zřízeného podle zvláštního právního předpisu, ve kterých bylo rozhodnuto o sporu nebo o jiné právní věci, která vyplývá ze vztahů soukromého práva (§ 244 odst. 1 o. s. ř.). Podle části páté o. s. ř. rozhodují civilní soudy např. ve věcech sporů rozhodovaných ČTU podle zákona o el. komunikacích, sporů rozhodovaných ERÚ podle energetického zákona, dále pak o žalobách proti zamítnutí návrhu na vklad do katastru KatÚ nebo proti rozhodnutí o náhradě za vyvlastnění, o které rozhodl vyvlastňovací úřad. (2 b. – 1 b. současná úprava části páté, 1 b. rozhodovaná agenda)

Bodové hodnocení

Výborně: 20–17,5 b.

Velmi dobře: 17–14,5 b.

Dobře: 14–11,5 b.

Neprospěl/a: 11–0 b.